

POLITECHNIKA KRAKOWSKA		
WYDZIAŁ INŻYNIERII ELEKTRYCZNEJ I KOMPUTEROWEJ		
METODY PROGRAMOWANIA – PROJEKT		
Data oddania: 13.06.2024 r.	Temat projektu: Algorytmy sortowania	Wykonał zespół w składzie: Dominik Koralik Łukasz Konieczny Maciej Jankóś

1. WSTĘP I CEL

Cel: Naszym zadaniem było napisanie programu, którego zadaniem było sortowanie tablicy liczb poprzez 4 różne sortowania. Użytkownik w menu miał mieć możliwość podania tablicy liczb w pliku tekstowym, oraz wybrania jednego z 4 możliwych sortowań: MergeSort, QuickSort, BubbleSort oraz HeapSort. Po wybraniu jednej z możliwości, program miał się kompilować, wyniki przesyłać do osobnego pliku tekstowego, oraz miał mierzyć tzw. processor time oraz work time.

Wstęp teoretyczny

Algorytmy sortowania - Problem sortowania można zdefiniować następująco:

- Danymi wejściowymi jest ciąg n liczb.
- Wynikiem jest ciąg tych liczb w kolejności posortowanej rosnąco lub malejąco.

Zadaniem algorytmu sortowania jest takie przestawienie elementów danego ciągu, aby były one uporządkowane rosnąco lub malejąco. W naszym programie użyliśmy 4 algorytmów sortowania, tj.: przez scalanie, przez kopcowanie, przez sortowanie bąbelkowe oraz przez sortowanie szybkie. Po krótko opiszemy każdy z nich.

a) MergeSort (sortowanie przez scalanie)

Sortowanie przez scalanie należy do grupy algorytmów sortowania szybkich. Na koniec algorytm ustawia elementy w tablicy pierwotnej w porządku leksykograficznym. Zasad działania algorytmu polega na podziale tablicy na elementy 1- wyrazowe, które uważane są już za posortowane. Następną fazą jest porównywanie elementów oraz scalenie tablicy.

PSEUDOKOD

1. funkcja mergeSort(tablica, lewy, prawy):

2. jeśli lewy < prawy:

3. $\text{środek} = (\text{lewy} + \text{prawy}) / 2$

4. mergeSort(tablica, lewy, środek) // Sortuj lewą podtablicę rekurencyjnie

5. mergeSort(tablica, środek + 1, prawy) // Sortuj prawą podtablicę rekurencyjnie

6. scal(tablica, lewy, środek, prawy) // Scal posortowane podtablice

b) BubbleSort (sortowanie bąbelkowe)

Bubblesort to prosty algorytm sortowania, który polega na wielokrotnym przechodzeniu przez listę elementów, porównywaniu sąsiednich elementów i zamienianiu ich miejscami, jeśli są w niewłaściwej kolejności. Proces ten powtarza się aż do momentu, gdy lista jest w pełni posortowana.

PSEUDOKOD

funkcja bubblesort(tablica)

n = długość(tablicy)

for i od 0 do n-1 wykonaj

for j od 0 do n-2-i wykonaj

if tablica[j] > tablica[j+1] wtedy

zamień(tablica[j], tablica[j+1])

koniec if

koniec for

koniec for

koniec funkcji

funkcja zamień(a, b)

temp = a

a = b

b = temp

koniec funkcji

c) QuickSort (sortowanie szybkie)

Quicksort, czyli szybkie sortowanie, to efektywny algorytm sortowania. Polega na dzieleniu listy na mniejsze podlisty na podstawie wybranego elementu zwanego

pivotem (osią), a następnie sortowaniu tych podlist. Działa na zasadzie „Dziel i zwyciężaj”.

PSEUDOKOD

funkcja quicksort(tablica, lewy, prawy)

jeśli lewy < prawy wtedy

pivotIndex = podziel(tablica, lewy, prawy)

quicksort(tablica, lewy, pivotIndex - 1)

quicksort(tablica, pivotIndex + 1, prawy)

koniec jeśli

koniec funkcji

funkcja podziel(tablica, lewy, prawy)

pivot = tablica[prawy]

i = lewy - 1

dla j od lewy do prawy - 1 wykonaj

jeśli tablica[j] <= pivot wtedy

i = i + 1

zamień(tablica[i], tablica[j])

koniec jeśli

koniec dla

zamień(tablica[i + 1], tablica[prawy])

zwróć i + 1

koniec funkcji

funkcja zamień(a, b)

temp = a

a = b

b = temp

koniec funkcji

d) HeapSort (sortowanie przez kopcowanie)

Heapsort, czyli sortowanie przez kopcowanie, to efektywny algorytm sortowania oparty na strukturze danych zwanej kopcem. Kopek jest rodzajem drzewa binarnego, które spełnia własność kopca - dla maks-kopca każdy rodzic ma wartość większą lub równą wartości swoich dzieci, a dla min-kopca każdy rodzic ma wartość mniejszą lub równą wartości swoich dzieci.

funkcja heapsort(tablica)

n = długość(tablicy)

for i od $n/2 - 1$ do 0 wykonaj

heapify(tablica, n, i)

koniec for

for i od n-1 do 0 wykonaj

zamień(tablica[0], tablica[i])

heapify(tablica, i, 0)

koniec for

koniec funkcji

funkcja heapify(tablica, rozmiarKopca, i)

największy = i

lewy = $2*i + 1$

prawy = $2*i + 2$

jeśli lewy < rozmiarKopca i tablica[lewy] > tablica[największy] wtedy

największy = lewy

koniec jeśli

jeśli prawy < rozmiarKopca i tablica[prawy] > tablica[największy] wtedy

największy = prawy

koniec jeśli

```
jeśli największy != i wtedy  
zamień(tablica[i], tablica[największy])  
heapify(tablica, rozmiarKopca, największy)  
koniec jeśli  
koniec funkcji
```

funkcja zamień(a, b)

```
temp = a  
a = b  
b = temp  
koniec funkcji
```

Jednym z naszych zadań było zmierzenie czasu pracy algorytmów, tzw. processor time oraz work time. Dodatkowo przeprowadzaliśmy tzw. Unit Test'y każdego z algorytmów.

Processor time - Jest to suma czasu, przez jaki każdy procesor (lub rdzeń procesora) spędza na wykonywaniu danego algorytmu. W przypadku jednowątkowego wykonania algorytmu, czas procesora jest równy czasowi rzeczywistemu (wall-clock time), jaki upłynął od rozpoczęcia do zakończenia algorytmu. W przypadku równoległego wykonania algorytmu przez kilka rdzeni, czas procesora uwzględnia czas pracy wszystkich procesorów. Na przykład, jeśli algorytm działa przez 2 sekundy na 4 rdzeniach, to czas procesora wynosi 8 sekund (2 sekundy * 4 rdzenie).

Work time - Jest to całkowity czas pracy algorytmu, który może być liczony jako czas procesora w kontekście równoległego wykonania algorytmu. Work time w algorytmach równoległych odnosi się do sumarycznego czasu, jaki wszystkie procesory spędzają na wykonaniu algorytmu. Jest to miara całkowitego nakładu pracy, który został wykonany przez wszystkie procesory.

Google Test - popularna biblioteka testowa stworzona przez firmę Google, służąca do pisania i uruchamiania testów jednostkowych w języku C++. Biblioteka ta ułatwia tworzenie testów, organizowanie ich oraz raportowanie wyników, co jest kluczowe dla zapewnienia jakości oprogramowania.

2. ZŁOŻONOŚĆ

Dla MergeSort

Główne operacje: porównanie 2 elementów lub indeksów

Rozmiar danych : 2 tablice – pierwotna oraz tymczasowa

Poziomy głębokości : każdy podział ma kolejne poziomy głębokości

Na każdym poziomie rekursji funkcja merge() jest wywoływana na ciągach o łącznej długości len (najpierw na 2 potem na 4, etc.) Ponieważ ciąg dzielony jest na 2 połowy, więc głębokość (liczba poziomów) rekursji wynosi $\Theta(\log_2(n))$

Zatem, mamy $\Theta(\log_2(n))$ poziomów rekursji i na każdym poziomie wszystkie wywołania funkcji merge mają łączną złożoność $\Theta(n)$.

Podsumowując, otrzymujemy złożoność obliczeniową:

$$W(n) = A(n) = \Theta(n \cdot \log(n))$$

Dla HeapSort

Algorytm wykonuje dwie główne operacje od których jest zależna złożoność:

Budowanie kopca z tablicy o długości n wymaga $O(n)$ operacji. Proces ten polega na przekształceniu tablicy wejściowej w kopiec binarny poprzez wywołanie funkcji heapify dla każdego węzła kopca, począwszy od liści. Dzięki temu, największe (lub najmniejsze, w zależności od rodzaju kopca) elementy znajdują się na szczycie kopca.

Wyodrębnianie każdego elementu z kopca i przywracanie właściwości kopca wymaga przejścia przez 2^h poziomów kopca w każdym kroku. Ponieważ każde piętro jest większe *2 niż poprzednie, czyli $2^0 = 1, 2^1 = 2, 2^2 = 4, \dots, 2^h = \log_2 n$. W algorytmie sortowania przez kopcowanie, wyodrębnianie wszystkich n elementów z kopca wymaga w najgorszym przypadku $\log n$ operacji wliczając w to wszystkie przejścia oraz naprawę kopca po wyodrębnieniu. Złożoność wynosi więc:

$$W(n) = \Theta(n \cdot \log(n))$$

Dla QuickSort

W przypadku optymistycznym, jeśli mamy szczęście za każdym razem wybrac medianę z sortowanego fragmentu tablicy, to liczba porównań niezbędnych do uporządkowania n-elementowej tablicy opisana jest rekurencyjnym wzorem:

$$T(n) = (n - 1) + 2T\left(\frac{n - 1}{2}\right)$$

Co daje finalnie liczbę porównań równą $\Theta(n \cdot \log(n))$. A więc złożoność naszego algorytmu będzie równa:

$$T(n) = \Theta(n \cdot \log(n))$$

W przypadku pesymistycznym natomiast, złożoność będzie wynosiła

$$T(n) = \Theta(n^2)$$

Dzieje się tak, ponieważ w przypadku pesymistycznym zakładamy wybieranie zawsze najmniejszego lub największego elementu w sortowanym fragmencie tablicy.

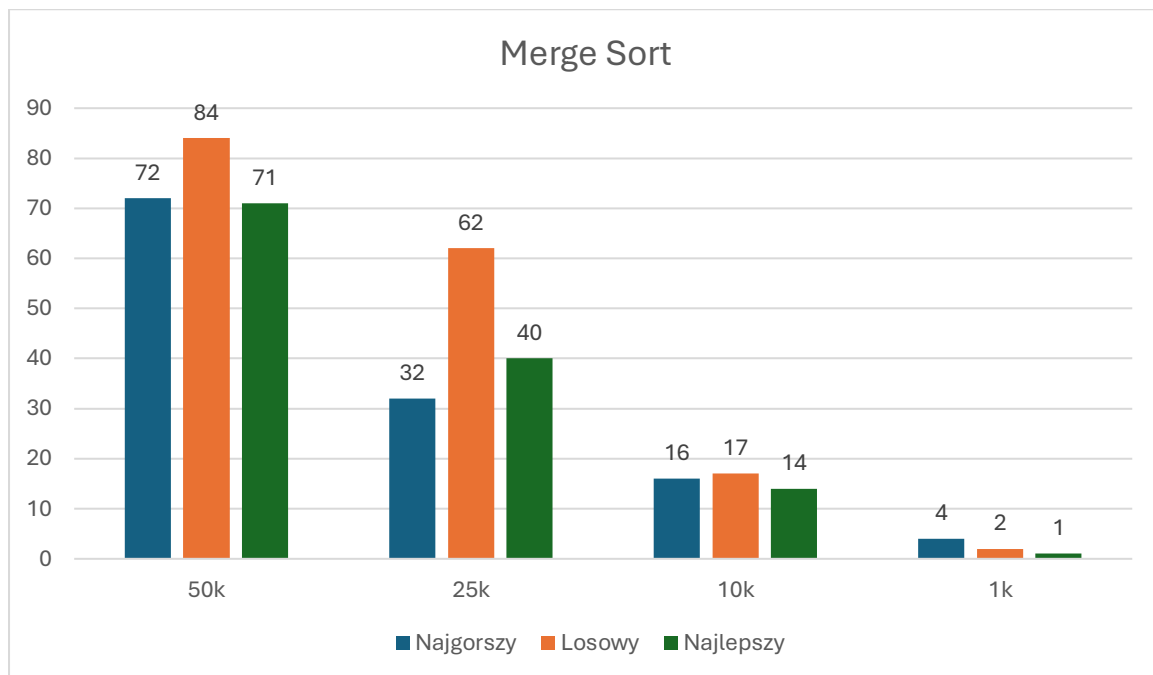
Dla BubbleSort

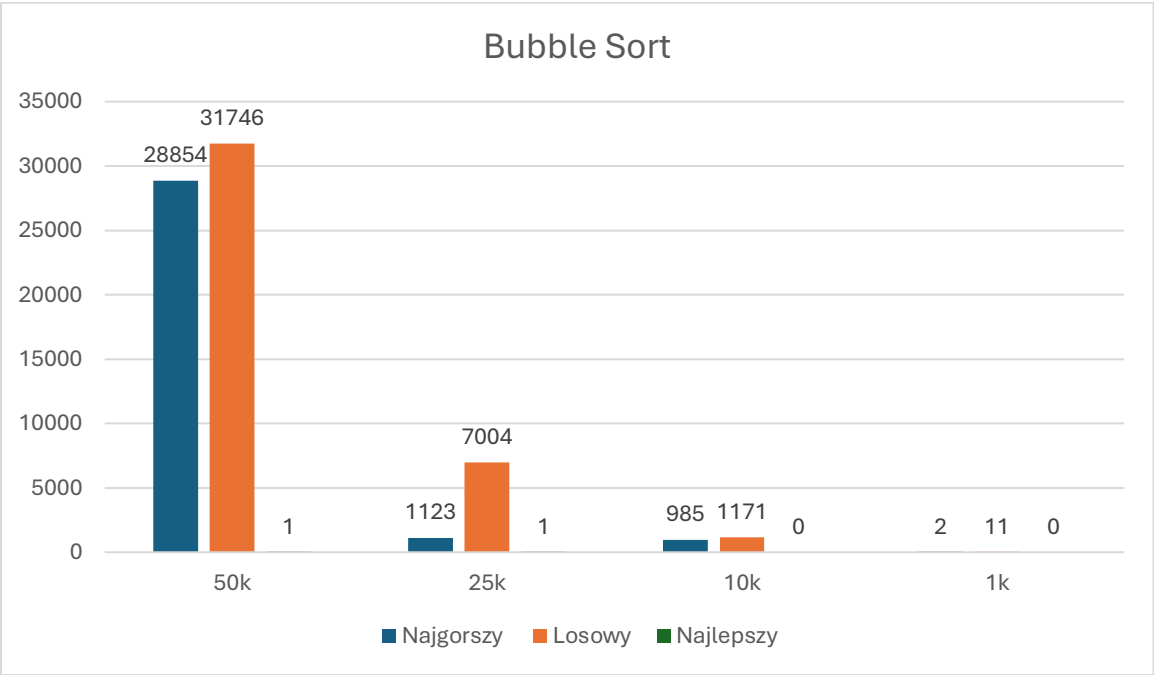
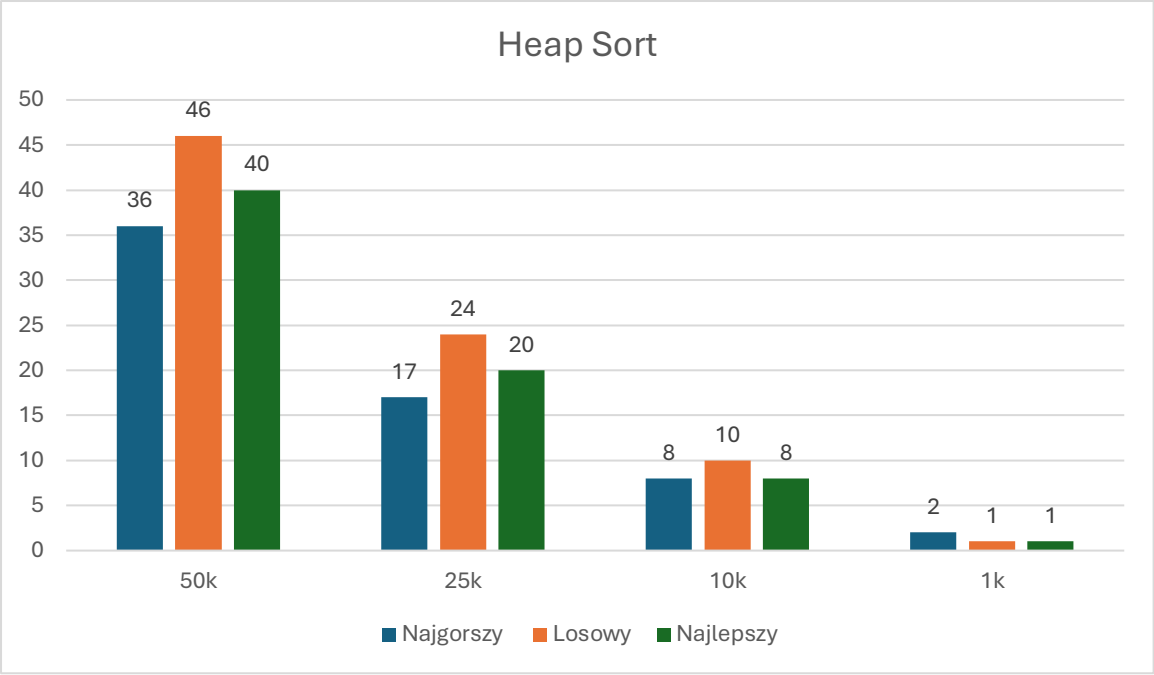
Algorytm wykonuje $n - 1$ przejść, a w każdym przejściu wykonuje $n - k$ porównań (gdzie k to numer przejścia), przez co jego teoretyczna złożoność czasowa wynosi $\Theta(n^2)$. W podstawowej wersji algorytmu nie można tego czasu skrócić, a każda permutacja powoduje, że algorytm jest wykonywany w czasie pesymistycznym.

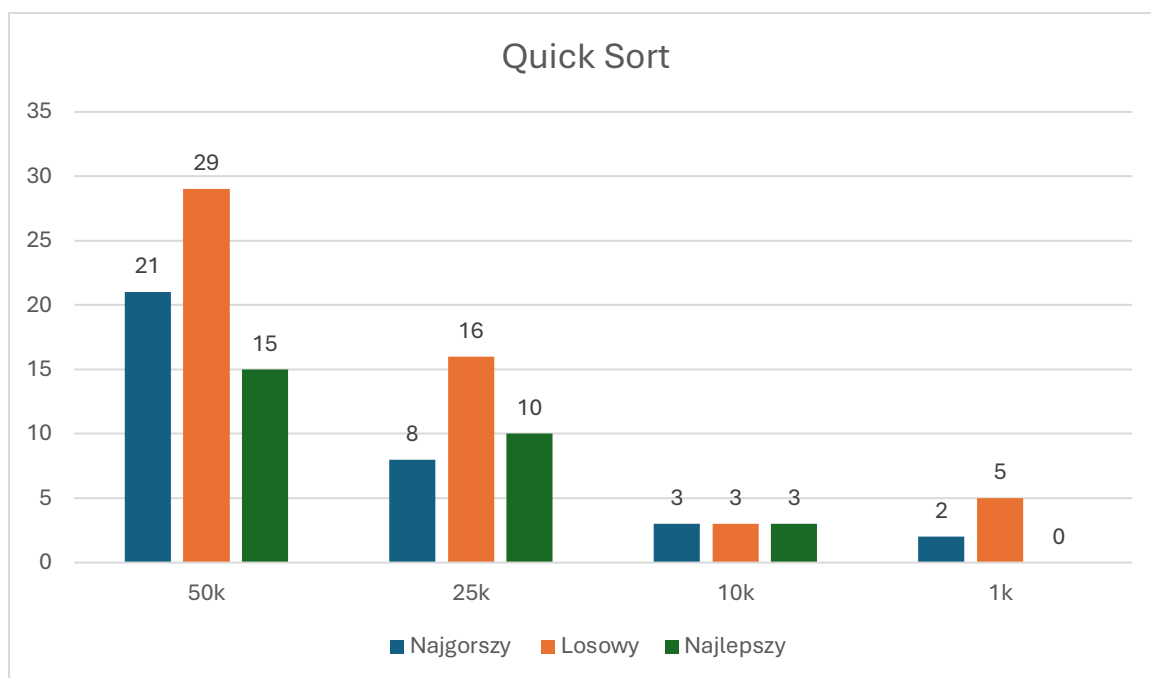
3. CZAS PRACY

Zależności czasowe przedstawione na wykresach :

Poszczególne algorytmy :

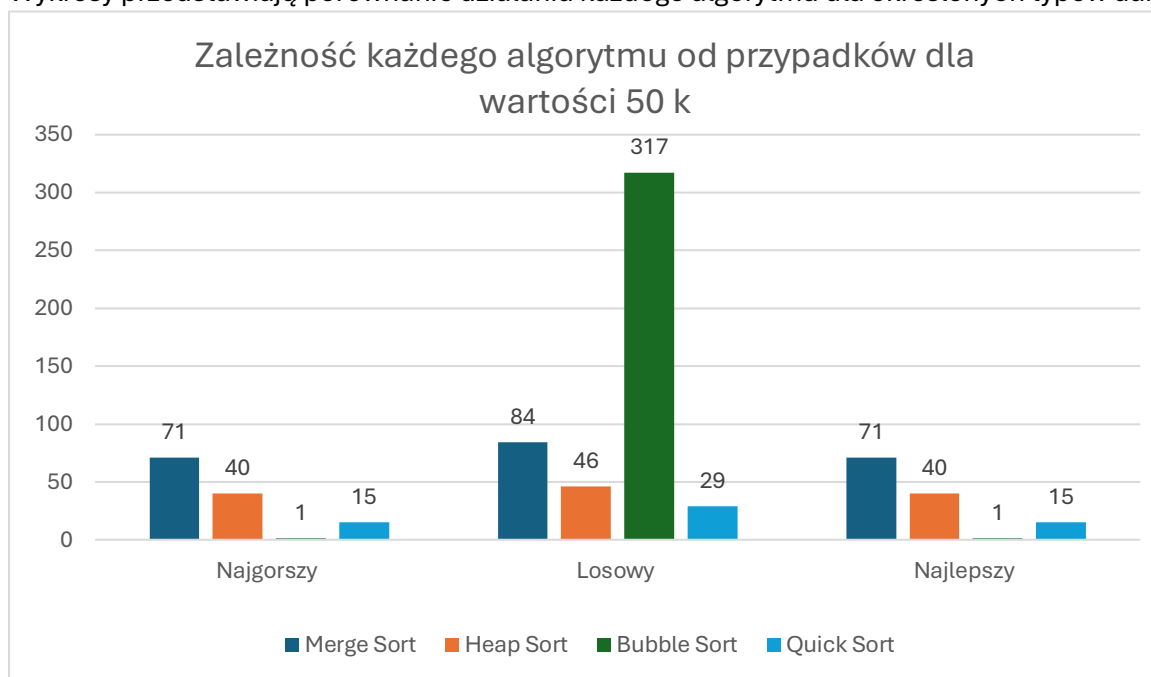

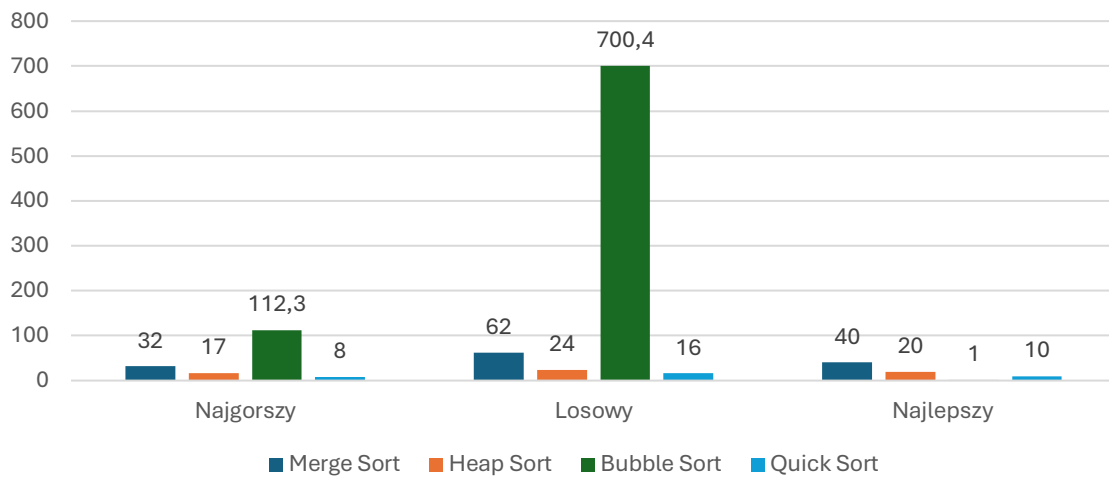

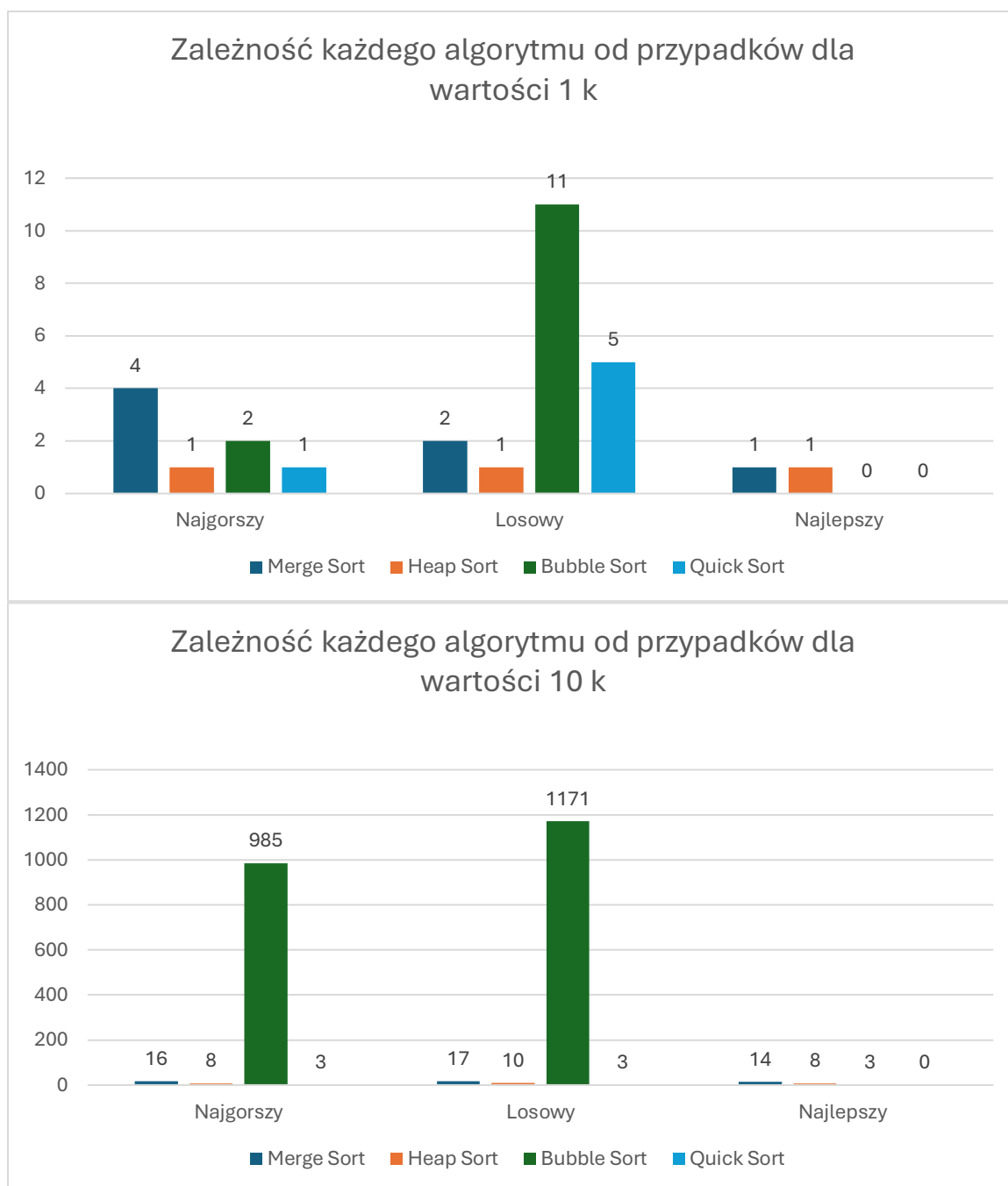
Poszczególne wartości :

Wykresy przedstawiają porównanie działania każdego algorytmu dla określonych typów danych

Zależność każdego algorytmu od przypadków dla wartości 25 k

Specyficzne obserwacje dla każdego przypadku:

- **Przypadek posortowany (Najlepszy):** Merge Sort i Heap Sort radzą sobie zdecydowanie lepiej niż Bubble Sort, szczególnie dla większych zestawów danych. Quick Sort jest również skuteczny, ale różnice w czasie wykonania są bardziej widoczne dla większych danych.
- **Przypadek posortowany odwrotnie (najgorszy):** Warto zauważyć znaczną różnicę w czasach wykonania dla Bubble Sort, szczególnie dla dużych zestawów danych. Merge Sort i Heap Sort wykazują stabilne czasy, podczas gdy Quick Sort osiąga średnie wyniki.
- **Przypadek losowy:** Merge Sort i Quick Sort wypadają najkorzystniej, zwłaszcza dla dużych zestawów danych losowych. Heap Sort również wykazuje stabilne wyniki, ale

może być trochę wolniejszy w porównaniu do pozostałych dwóch dla większych danych.

W przypadku potrzeby sortowania dużych zestawów danych, **Merge Sort**, **Quick Sort** i **Heap Sort** są preferowanymi wyborami ze względu na ich efektywność czasową w różnych scenariuszach.

Bubble Sort, ze względu na swoją kwadratową złożoność czasową, nie jest odpowiedni do dużych danych i należy go unikać, chyba że mamy do czynienia z małymi zestawami danych lub jest to dla celów edukacyjnych. Warto zauważyć jednak jego sprawcze działanie podczas gdy tablica jest posortowana. Nawet dla dużych danych radzi on sobie najlepiej z wszystkich algorytmów.

Quick Sort jest stabilnym wyborem dla danych losowych, ale może wymagać optymalizacji w przypadku specyficznych danych, które mogą prowadzić do złego doboru osi środkowej (pivot).

4. PODSUMOWANIE, BIBLIOGRAFIA, WNIOSKI

Program został wykonany w oparciu o system kontroli wersji GitHub przy pisaniu kodu. Projekt był tworzony na kilku repozytoriach (z każdą większą aktualizacją kodu, dodawaniem nowych plików etc. Tworzyliśmy nowe repozytorium, gdyż jeszcze jesteśmy dosyć początkujący w używaniu systemów GIT).

Projekt wykonaliśmy w 3 osobowym zespole z podziałem na zadania:

Dominik Koralik: HeapSort, Menu, twórca repozytoriów

Maciej Jankóś: BubbleSort, ½ QuickSort oraz sporządzenie sprawozdania

Łukasz Konieczny: MergeSort, google test, ½ QuickSort

Zmierzyliśmy czas pracy każdego z algorytmów i doszliśmy do wniosków, że QuickSort oferuje najszybsze posortowanie dużej ilości danych. BubbleSort jest co prawda prosty w implementacji, jednak oferuje najgorsze efekty przy większej grupie danych. Dobrym wyborem może być także HeapSort, który posortował tablice w niewiele większym czasie od QuickSort'u. Neutralnym sortowaniem będzie sortowanie MergeSort, który posortował co prawda jako 3. w kolejności, lecz nadal był to akceptowalny czas.

Dzięki temu projektowi pogłęбилиśmy wiedzę z programowania obiektowego czy z algorytmów sortowania. Również nauczyliśmy się i poszerzyliśmy wiedzę o systemie GIT. Poznaliśmy testy jednostkowe i wykorzystaliśmy tzw. google test do ich wykonania w naszym projekcie. Praca w grupie pozwoliła na polepszenie relacji jako drużyna oraz spowodowała że w przyszłości będziemy lepiej pracować jako członkowie grupy. Projekt ten możemy w przyszłości użyć jako uzupełnienie naszego programistycznego portfolio.

BIBLIOGRAFIA

<https://www.geeksforgeeks.org/merge-sort/>

<https://www.geeksforgeeks.org/heap-sort/>

<https://pl.khanacademy.org/computing/computer-science/algorithms/quick-sort/a/overview-of-quicksort>

<https://www.geeksforgeeks.org/bubble-sort/>

<https://learn.microsoft.com/pl-pl/visualstudio/test/how-to-use-google-test-for-cpp?view=vs-2022>